

УДК 342.9

Дмитро Володимирович ШВЕЦЬ,

*доктор юридичних наук, доцент, заслужений працівник освіти України,
перший проректор Харківського національного університету внутрішніх справ*

ДЕЯКІ АСПЕКТИ ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ В ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ

В умовах сьогодення Національна поліція України здійснює всі заходи, спрямовані на недопущення вчинення корупційних правопорушень чи правопорушень, пов'язаних із корупцією серед особового складу. Із цією метою прийнято Антикорупційну програму Національної поліції на чітко визначений період, яка визначає загальні засади відомчої політики щодо запобігання та протидії корупції, а також заходи з її реалізації з виконанням антикорупційної стратегії та державної антикорупційної програми.

Безпосереднє звернення до Єдиного державного реєстру осіб, які вчинили корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення, надає можливість говорити про те, що поліцейські вчиняють адміністративні правопорушення, пов'язані з корупцією, та притягаються до адміністративної відповідальності. Якщо розглядати в розрізі статей КУпАП, то це: порушення вимог фінансового контролю (ст. 172-6 КУпАП); порушення вимог щодо запобігання та врегулювання конфлікту інтересів (ст. 172-7 КУпАП); порушення обмежень щодо сумісництва та суміщення з іншими видами діяльності (ст. 172-4 КУпАП); незаконне використання інформації, що стала відома особі у зв'язку з виконанням службових повноважень (ч. 1 ст. 172-8 КУпАП); порушення особою встановлених законом обмежень щодо входження до складу правління, інших виконавчих чи контрольних органів, чи наглядової ради підприємства або організації, що має на меті одержання прибутку (ч. 2 ст. 172-4 КУпАП) тощо.

Усе вищезазначене свідчить, що поліцейські досі не усвідомлюють своєї відповідальності за свої дії, а в деяких випадках діють за принципом «ніхто не узнає», як-то: несвоєчасне подання декларації, а в результаті це – порушення вимог фінансового контролю.

У цьому аспекті діяльність Національної поліції спрямована на збереження балансу між потребами внутрішньої дисципліни органу, від якого багато в чому залежить публічна безпека, з одного боку, та потребою боротьби з порушеннями основних прав людини, з іншого.

Варто констатувати, що від тотальної корупції в органах правопорядку, зловживання повноваженнями страждають не лише громадяни, але й самі правоохоронці (насамперед низової і середньої ланок), позбавлені належного рівня забезпечення умов праці та соціального захисту. До того ж працівники органу правопорядку не відчують підтримки влади – як державної, так і місцевої, а також підтримки з боку місцевих громад, що може свідчити про високий ступінь їх соціальної ізоляції. У поєднанні ці показники свідчать про головну проблему як забезпечення публічної безпеки та порядку, так і стану та умов діяльності органів правопорядку, оскільки відбувається взаємне відчуження органу правопорядку і суспільства [1, с. 4].

Аналіз Постанови Кабінету Міністрів України від 28.10.2015 № 877 [2] дає можливість констатувати, що Національна поліція з метою організації своєї діяльності забезпечує в межах повноважень, передбачених законом, здійснення заходів щодо запобігання корупції, порушень законності, службової дисципліни і контроль за їх реалізацією в центральному органі управління Національної поліції, територіальних органах, на підприємствах, в установах та організаціях, що належать до сфери її управління.

Недаремно в Європейському кодексі поліцейської етики наголошується на тому, що персонал поліції повинен протистояти всім формам корупції всередині поліції. Вони повинні повідомляти своє керівництво та

інші відповідні органи про корупцію в поліції. Щодо ефективних заходів із запобігання та протидії корупції в поліції, то вони повинні бути встановлені в організації поліції на всіх рівнях [3, с. 21].

Таким чином, метою запобігання корупції в діяльності органів Національної поліції України [4] є: стимулювання посадових осіб Національної поліції до правомірної поведінки щодо виконання завдань та функцій, які покладені на них; перешкоджання вступу їх у корупційні відносини та припинення таких відносин; недопущення провокацій протиправних дій з боку осіб, які не є посадовими особами, уповноваженими на виконання функцій держави; формування іміджу органів Національної поліції як державної інституції, що підтримує національну ідею подолання цього негативного явища та робить відповідні шляхи для її реалізації; створення правових та організаційних засад запобігання корупції в органах Національної поліції; розроблення превентивних антикорупційних механізмів, правил щодо усунення наслідків корупційних проявів.

Зазначимо, що корупції можна запобігти, як тільки кожний поліцейський відчує свою відповідальність за досягнення загальної мети створення вільного від корупції органу поліції. Це, у свою чергу, передбачає: створення сприятливих умов для чесного і законного виконання поліцейськими своїх службових обов'язків і несприятливих умов для зловживання ними; створення рівного, належного та ефективного механізму прийняття на службу в органи Національної поліції; запобігання корупції в органах Національної поліції як однієї зі складових національної ідеї подолання цього негативного явища; здійснення комплексу інформаційно-культурних заходів для ознайомлення громадськості із заходами щодо запобігання корупції в органах Національної поліції тощо.

Список бібліографічних посилань

1. Концептуальні підходи до реформування МВС у контексті загальнонаціонального плану реформ : інформац.-аналіт. матеріали до Круглого столу (м. Київ, 16 квіт. 2015 р.) / Центр Разумкова. Київ, 2015. 56 с.
2. Про затвердження Положення про Національну поліцію : Постанова Кабінету Міністрів України від 28.10.2015 № 877 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/877-2015-p>.
3. Статус поліції: міжнародні стандарти і зарубіжне законодавство / за заг. ред. О. А. Банчука. Київ : Москаленко О.М., 2013. 588 с.
4. Шатрава С. О. Теорія і практика запобігання корупції в органах Національної поліції України: адміністративно-правове дослідження : монографія. Харків : Діса плюс, 2016. 439 с.

Одержано 18.11.2021